www.e-rara.ch

[Sermones ad heremitas]

Augustinus, Aurelius

[Strassburg], [nicht nach 1487]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-118252

De compunctione et lachrymis et penitentia. Sermo XI

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

celeſtis curie: in te regnat cha
ritas: que credit oīa q̄ ad ſalu
tē ꝑtinēt oīa ſperat: que ꝑmiſ-
ſa ſunt. O frēs mei q̄s homi-
nū poteſt mentē ſeruoꝝ dei in
firmare: ſi apud deū ſpes cele
ſtis ꝓ eo allegat In quo noce
būt eis tyrannoꝝ fulmīa. for
tune ꝑcipitia quid agent. O
ſpes tu cogitatōes dirigis. tu
in charitate altitudinē ponis
vt ī ea ꝑſeuerem⁹ vſq ad mor-
tē: tu in charitate latitudinem
extendis vſq ad inimicū. O
ſpes celeſtis gl'ie ꝑ te patriar-
che mala patiēter ſuſtinuerūt
ꝑ te ꝓphe cūcta mala portaue-
rūt. ꝑ te apl'i ad mortē gauden
ter preperūt. per te martires af
flicti ſunt: per te virgīes cōbu
ſte ſunt. ꝑ te ꝯfeſſores vitupe-
rati ſunt. per te vidue caſtitatē
aſtringūt: per te maritate lum
bos ꝑcingunt: ꝑ te pupilli lan
guentes z orphani ſperant ri
dere. per te paupes ꝯfidūt gau
dere. per te peregrini ſpant ter
minū. z ad finē laboris ꝑueni
re. O ſpes: tu oīa portare fa
cis dulciter z ſuauiter. Eya ḡ
fratres hāc amate: hāc tenete.
nō tn̄ ſine timore: qꝛ qui ſpat z
non timet: negliens eſt. qui āt
timet z nō ſperat: deſperās eſt

z deſcendit in pꝛofundū q̄ſi la
pis. A q̄ deſcenſu liberet nos
ille qui d̄ celo deſcendit: vt no
bis vitā donaret z aſcenſum
xp̄us deus noſter. Amē

¶ De cōpunctione z lachry
mis z penitētia. Ser. XI

SCitote fratres chariſſi
mi q̄ poſt mundi gau
dia ſequētur eterna lamēta qꝛ
nemo pōt hic z in futuro gau
dere. nā neceſſe eſt vt vnam a-
mittit: qui aliam voluerit poſ
ſidere. Si ergo o mōache hic
gaudere cupis: ſcias iam te ex
ulem eſſe patrie celeſtis: ſed ſi
hic ploraueris. iam patrie ce-
leſtis ciuis conſtitueris. Bea
ti inquit qui lugent qꝛ conſo-
labunt. Sed dicet q̄s. Quid
flere opoꝛꝫ. z quare flere debe
m⁹. Ego āt filioli z fratres di
co q̄ flere debem⁹ peccata: q̄ cō
miſim⁹ Iſte em̄ fletus ſit pāis
noſter. quē quotidie comede-
re debem⁹ die ac nocte. Flere e
tiā debemus ꝓ aliorū peccata. ſi
cut nr̄a vulnera Sic em̄ pau
lus faciebat: dum clamabat.
Quis infirmat z ego nō infir
mor. Flere etiā debem⁹ de di-
latōne regni eterni: q̄d bn̄ oſtē
debat ꝓpheta dū dicebat Heu
mihi: qꝛ incollatus meus ꝓlō

gatus eſt. Iſte enim ſunt tres
miſerie. quibus texitur liber.
Hieremie: quibus plãgit pec
cata anime inſultuꝫ miſerie: ⁊
dilationem patrie Horum fle
tuum imbribus debemus ir-
rigare terram mentis noſtre.
vt pariat fructus bonoꝝ ope
rum: diuerſoſq̧ flores virtutũ
Iſti quoq̧ fletus ſunt tres flu
ctus per quos filij iſrael tranſ
ierunt ad terraꝫ promiſſionis
Vere peccatores ex egypto vi
tiorum exeunt: mare rubrum
tranſeuntes. dum ſubmergũ
tur hoſtes: ⁊ vita ſuffocantur:
Vere cãtant dño glorioſe: dũ
intrantes celeſtem Hieruſaleꝫ
depoſita corruptibili veſte: ſan
ctis angel' ſunt ſociati. O mo
nache fac igitur vt mens tua
ſit liber quem vidit Ezechiel:
in quo ſcripte erant lamentati
ones ⁊ ve. O mõache ad has
lamentationes te conuertas:
hos dolores amplectere cun-
ctis diebus vite tue flẽdo tua
peccata ⁊ nõ ſolum vt diximꝰ
tua: ſed ⁊ proximi Caueto tamẽ
ne fleueris mortem corporalẽ
alicuius. nec ſubſtãtiaꝝ amiſ-
ſionem: nec corporis infirmi
tatem Omia enim necaſſaria
ſunt euẽire omia hec valde cõ-
munia. Ponas ergo te in dei
volũtate: relinquens ſibi om
nia ⁊ ipe te reducet ⁊ conducet
q̃cquid tibi acciderit. libenter
ſuſcipe. deũ in omĩbus lauda
omnẽ honorẽ ſibi exhibeas g̃
tias ei ſoluendo Quotidie fle
as que cõmiſiſti. ⁊ que cõmit-
tere pximos vides. quaſi tua
ſint vulnera. Sic et peccatrix
illa maria non ſoluꝫ in domo
ſymonis. ſed etiam poſt aduẽ
tum ſancti ſpiritꝰ hoc idem ar
denter perfecit. Semper eniꝫ
dolebat. ſemper in vita ſua fle
bat que cõmiſerat. Sic fecit ⁊
Maria mater domĩ: que duꝫ
iuxta crucẽ ſtaret: non ſua pec
cata flebat: qꝛ nullum peccatũ
habebat. ſed flebat nõ tm̃ filij
paſſionem: ſed ⁊ iudeoꝝ dam-
nationem. Sed dices. Mor
tuum fratrem vel amicum vi
deo: naturalis infirmitas me
inuitat ad planctum. Ego au
teꝫ dico tibi monache. tempe-
ra luctum tuum Non eñ tuũ
eſt mortuos flere: ſꝫ ſeculi Nõ
tamẽ prohibeo lachrimas na-
turales: quas naturalis neceſ
ſitas exprimit. Nam multi la
chrymas fundunt. ⁊ quãuis
natura nos: ad hoc frequẽter
inuitet. animꝰ tñ ſapientis im

mobilis perſeuerat O tu qui ſapiens videris eſſe in ſeculo. caue ne conſentiat animus tuus mortuos deplorare. Stude vt luctus vicatur ab aĩmo Caue ne abſorbeatur animus ab infirmitate mentis: ⁊ extenuet ſpiritus carnē vitio ſenſualitatis. O mõache ſi mors imminet: noli dolere. prepara te ad mortem per mentis conſtantiam. Talē te prepara vt mortem timere non poſſis. vt poſt mortem viuere incipias. q̄ añ mortē moriēdo viuebas l' viuēdo moriebaris. Cupis ergo o mõache ſemꝑ viuere. Depone fletū ꝑ terrenis. noli plorare que mundi ſunt. ⁊ que neceſſaria ſunt euenire. Depone omnino fletū ꝑ terrenis: ⁊ aſſume lamentum ꝑ celeſtibus: Beati inquit qui lugent Beati qui fletis. quia ridebitis Diligamus igitur lachrymas. q̄ ſuaues ſunt diligētibus deū. Delectemur igit̄ ſemꝑ in hac infirma vita fratres mei in fletu ⁊ lamento. Simus tantū pni ad lamentum ⁊ fletū. quātum fuimus ad culpā audaces. Qualis fuit nobis intentio ad peccandum: talis ſit ad penitendum deuotio Grauiſſa peccata grauiſſimis lamentis indigent. Accipite fratres mei cõpunctionem q̄ ſanitas animarū eſt. remiſſio peccatorum eſt. ſacrificium ſpirituale eſt quod dō ſumme placꝫ: Holocauſtum medulatū: eſt cor peccatoris humiliatū: ⁊ quotidianis lachrymis rigatū. O monache punge oculum mentis: vt lachryma ꝓdeat cõpunctõnis. O cõpunctõ q̄ꝫ ſancta et mirabl'is predicaris tu ſpirituale lauacrum es. tu flagellum dei es per quod deus mutatur: ⁊ tu ſtimulus per quem deus ad hominē inclinatur tu ligamen: ꝑ quod deus fortiter aſtringitur. O cõpunctio ſancta ⁊ immaculata: ſine qua adultis non valet baptiſmus ſine qua ad iudiciū domĩ corpus recipitur ſine qua infructuoſa eſt omnis confeſſio. ſine q̄ oĩs ſatiſfactõ ianis ē. O compunctio lachrymoſa. O lachryma mentem purgans. intentionem fecundans. confeſſionem irrigans. animam ſanctificãs. Hec eſt lachryma ſcē cõpunctõis. ſoror q̄ mot⁹ illicitos extĩguit: ꝑadiſū apiti

fernũ claudit. mundũq; deſpi
cere in cũctis facit. O felix la-
chryma tu carnalē cogitatōes
extinguis peccatoꝝ morbũ ex
pellis virus culpe euomis O
felix tabula. o vitalis nauicľa
ꝑ quaꝫ naufragꝰ redire poteſt
ad portũ ſalutis. O aqua ſalu
taris: ꝑ quã oē peccatũ deſtru
itur O via ꝑ quam ad paradi
ſum gradimur. O ſpirituale
conductũ. ꝑ qđ de inuio ad vi
am tranſit O felix lauacrũ pe
nitēcie lachrymaꝝ. qđ totiēs
vales ad purgandũ: quotienſ
purgatōe indiget cor hũanuꝫ
Hoc eſt fratres mei herba ce-
leſtis illiꝰ fullonis. que veſtes
ſeruoꝝ ſuoꝝ ꝯturpatas: a ſor
de q̄tidie purgat. Hoc eſt cele
ſte nitrũ: q̇d de rore diuine gra
tie ꝯfectũ: abſtergit maculas
peccatoꝝ Hoc eſt lixiuiũ: quo
interrioris hoīs caput ſoptīe
abluit. O lachryma: tu cōtra
ruinas hoīm ſuaue: ſolatiũ: q̄
paſſionis xp̄i es vicaria: ꝯtra
peccatũ ponēs remediuꝫ: vt ꝑ
te totiēs cogat Chriſtꝰ mori q̄
tiens labit hō in abiſſum pec
catoꝝ. O monacheğ a lachry
mis q̇s ꝯtinere ſe poterit. In
tremus obſecro conſcientias
nr̄as: diſcutiamꝰ eas. ⁊ ſi riſi-
mus in iuuentute: ſaltē in ſe-
nectute fleamꝰ cogitantes q̇d
xp̄o ⁊ q̇d diabolo tp̄e nr̄e iuuē
tutis ꝑſoluimꝰ. Et ſi añq; ad
heremũ ꝑuenimꝰ viſus nos ī
curuauit ꝑ cōcupiſcentiam. ſi
guttur ꝑ gulam: ſi auditꝰ pere
normitatē verboꝝ vel ſponta
neam detractionis audientio
aui. ſi lingua claudicauit in ꝟ
bo. ſi olfatꝰ errauit ī odoramē
to: ſi tactus ī ſuauitate. ſi greſ-
ſus ad furtũ. ſi in his vel ali
quo iſtoꝝ te inueneris culpa-
bilem: ablue culpam ꝑ lachry
mã Iuxta quãtitatem ſordis
mēſura lachrimaꝝ copiã: aſſu
mendo penitentiã q̄ mater eſt
oīm bonoꝝ. Timor aũt q̄ pe-
nitentiã ꝯcupiſcit: ꝯtritionē
parit. Penitentia em̄ illa dig-
na ⁊ bona ē. q̄ peccata peracta
deplorat: ſic vt deplorata iteꝝ
non cōmittat. Quid ergo pe-
nitētia eſt. niſi añ acta deflere
⁊ flenda iteꝝ non committere
Naꝫ q̇ ſic peccata deplorat vt
iterũ peccata cōmittat: abhuc
penitentiã agere ignorat Nũ
q̇d ⁊ diſſimulat: Irriſor eſt et
nō penitens q̇ adhuc agit: qđ
peniteat. Peniteamini igitur
frēs mei. ⁊ penitētes peniten-
tiã agite in fletu ⁊ lamento: vt

digne ridere poſſitis in gloria
btõꝝ. Amen.

De ſupbia. Ser. XII.

FRẽs chariſſimi vbi ſup
bia fuerit. ibi diſcordia
ꝛ cõtumelia dñabitur Non ḡ
decet ſuos dei in heremo ꝯſti
tutos ſupbos eſſe: ſed hũiles.
non elatos: ſed manſuetos. ca
ſtos: benignos. ꝛ oĩbꝫ virtu
tibus ornatos. Cauete ei fra/
tres ꝛ vigilãter ſemp attẽdite.
ne ſupbia inflemini de bonis
cõmiſſis. ſciẽtes ꝙ ſupbia ex
angelis demones fecit. ſꝫ hũi
litas hoĩes ſiľes angelis cõſti
tuit. Supbia gloriaꝫ de celis
deiecit angelicaꝫ. ſed hũilitas
ad celos aſcendere fecit infir/
mitatẽ humanaꝫ. O frẽs mei
cauete. ne orãtes vel legentes
vel ſtãtes. vľ ſedẽtes. vľ vigilã
tes dicatis ore vel corde. habi
tãtes in cinere ꝛ cilicio cũ pha
riſeo Grãs tibi ago dñe q2 nõ
ſum ſicut ceteri hoĩes. Decet
ſolitariã vitã ducentes diabo
lo inſtigãte ſepe cogitãt. ſepe
hoc dicere tẽtant ab inimico
ſuoꝝ dei Potius volo vos he
remũ exire ꝙ talia dicere vľ co
gitare. Sꝫ dũ tentami hoc aſ
ſerere vel de vobis ipis h cogi
tare. mox clamate. mox vlu/
late ꝛ dicite. Ego ſum vermis
ꝛ nõ hõ. obprobriũ hoim ꝛ ab
iectio plebis Et cũ publicano
dicite quibuſcũq3 virtutib⁹ ſi/
tis ornati. Deus ꝓpitius eſto
mihi peccatori. Attendat igi
tur charitas vr̃a qd dixerit ve
ritas nr̃a. Qui maior eſt vr̃m
fiat ſicut minor. ꝛ qui pceſſor
eſt ſicut miniſter. O mõache
ꝙto maior es hũilia te in oĩ
bus ꝛ inuenies grãm corã do
ꝛ hoĩbus. O ſancta venerabi/
liſq3 hũilitas: tu filiũ dei de ſi/
nu pr̃is: deſcẽdere feciſti ĩ vte
rũ ſancte Marie virgis. Tu
eũ feciſti inuolui vilib⁹ pãni/
culis. vt nos indueret virtutũ
ornamentis. Tu circũcidiſti
eũ in carne: vt nos circũcide/
ret in mente Tu eũ permiſiſti
corporaliter flagellari: vt nos
liberaret a flagello pcci. Tu e
um coronaſti ſpinis. vt ꝛ nos
coronaret eternis roſis. Tu e
um infirmari feciſti q medic⁹
cunctoꝝ erat. ꝛ ſolo verbo ſa/
nat vniuerſa vt infirmos ſana
ret. O ſancta hũilitas: ꝙ diſſi
milis es ſupbie. Nã ipa ſup/
bia frẽs luciferũ d celo deiecit
ſed hũilitas dei filiũ incarna/
uit. Ipſa adam de paradiſo re
pulit. ſꝫ humilitas in paradi/